

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 84.

V Ljubljani, v sredo 13. aprila 1892.

Letnik XX.

Po deželni zborih.

II.

Se bolj jasno, kakor volitev deželnega odbornika, je pa nam pokazala letošnja šolska debata, kaka sapa veje v štajerski deželni zbornici. Mi smo o tem že pisali, zatoj danes ne bodemo stvari obširno razpravljali. Deželni zbor je izrekel pri tej priliki svojo zahvalo bivšemu šolskemu nadzorniku, dvornemu svetniku Aleksandru Rožeku za njegove zasluge za povzdigo šolstva na Štajerskem. Tudi v drugih deželah gredo šolski nadzorniki v pokoj, ki so za šolstvo primerno več storili, kakor Rožek, ali vendar jim deželni zbori zaradi tega ne izrekajo na tak način svoje zahvale.

Kake posebne zasluge pa ima ta gospod. Mi mu nečemo kratiti zaslug in mu tudi želimo, da mirno vživa svojo pokojnino, ali vendar mi ničesa ne najdemo tako izredno zaslužnega v njegovem delovanju, če ne štejemo k takim zaslugam njegovega prizadevanja za ponemčevanje slovenskih šol. In baš to je tudi, zaradi česar mu deželni zbor sedaj slavo poje. Ta predlog je bil naravnost razžaljenje Slovencev. Deželni zbor je s tem pokazal, da smatra za glavno nalogo ljudskih šol na Spodnjem Štajerskem ponemčevanje. Da, še več, gospodje v Gradcu so s tem dali razumeti učiteljem in nadzornikom, da naj le pridno ponemčujejo, če si hočejo pridobiti njih naklonjenost. Indirektno se je s tem sklepom nameravalo učiteljstvo odvrniti od pravih pedagoških načel, da podloga vsemu pouku mora biti materinščina.

Se bolj očitno je pa deželni zbor to pokazal z drugim sklepom, s katerim je dovolil remuneracije učiteljem, ki na slovenskih in dvojezičnih šolah posebno gojé nemščino. S tem sklepom je prihitel na pomoč nemškemu „Schulvereinu“. Ker so temu društvu jeli pohajati viri, je pa štajerski deželni zbor vzal njegovo delovanje v svoje roke. Če se „Schulvereinovo“ delo hvaliti ne more, vendar se dá vsaj nekoliko opravičevati s tem, da je denar nabran s prostovoljnimi darovi, da torej z njim lahko svobodno razpolaga. Deželni zbor pa dobiva svoja sredstva iz davkov in zatoj ne sme tako svojevoljno razpolagati z njimi. Pomisliti treba, da velik del deželni priklad plačujemo Slovenci in iz teh priklad se bodo dajale remuneracije učiteljem za ponemčevanje naše dece. S slovenskimi denarnimi sredstvi hočejo torej izpodkopavati naš narodni obstanek. Vsakdo mora priznati, da to presega že vsako mero. Tukaj denar tako rekoč proč mečejo, da le žalijo naš narod, za narodno enakopravnost pa še toliko ne storé, da bi na železnici Celje-Velenje napravili slovenske napise. Seveda tujec, ki potuje po Štajerskem, ne sme izvedeti, kje se začinja slovenska zemlja, zazibati se mora v misel, da je zelena Štajerska povsem nemška pokrajina, s samo pristnim nemškim prebivalstvom, ki nema druge želje, kakor da nemški vpliv razširi do Jadranskega morja.

Imeli bi priliko še marsikaj naštet, s čemer je deželni zbor štajerski pokazal svojo nenaklonjenost do slovenskih sodeželanov. Pa že to zadošča, da je vsakemu lahko jasno, zakaj Slovenci težé na to, da bi polagoma se ocepili od Grada. Če težnje po samostojnosti Spodnjega Štajerja ali pa združenju Slovencev mej štajerskimi Slovenci postajajo silnejše, nego pa navezanost na štajersko deželo, s

katero so že tako dolgo združeni, je pač temu v precejšnji meri krivo postopanje štajerskega deželnega zbora, ki ima za Slovence le preziranje. Večina štajerskega deželnega zbora tudi pri razpravljanju čisto gospodarskih vprašanj ni moglo skrivati svojega sovraštva do Slovencev. Tako je deželni odbor izdelal obširne predloge o tem, da se sedanja kmetijska družba preustroji v agrarni red, ki bi bil nekaka kmetijska zboruica. Iz prva so bili vsi Nemci jako naidušeni za to preustrojbo, ki bi bila imela gotovo dober vpliv na razvoj kmetijstva v deželi. Mi ne rečemo, da kmetijske družbe ne storé vsega, kar jim je mogoče v prid kmetijstva. Ali pri njih je ta slaba stran, da ne morejo vzbuditi zanimanja vsega kmetskega stanu za kmetijske zadeve. Ker bi se agrarni svet sestavljal tudi iz voljenih zastopnikov, bi se zanj gotovo bolj zanimalo prebivalstvo. Vsaj je znano, da vsak javen zastop v očeh ljudij več velja, nego kaka družba, naj bode še takega pomena.

Tudi iz finančnih ozirov proti osnovi takega sveta ni bilo pomislekov. Ali gospodje iztaknili so dlako v jajcu, našli so narodne ozire. Že sedaj jih jezi, da slovenski poslanci prihajajo v deželni zbor in so še tako predrzni, da stavijo celó slovenske interpelacije. Potem bi pa Slovenci odposlali v agrarni svet slovenske zastopnike, ker je Spodnje Štajersko skoro popolnoma slovensko. Zatoj se je vsa stvar popustila, samo jeden nov uradnik bo se nastavil pri deželnem odboru za kmetijstvo. Morda so se gospodje celó bali, da bi naposled Slovenci jeli zahtevati, da se razdeli tudi ta agrarni svet v Gradcu, kakor se je kulturni svet na Češkem. Poseben slovenski oddelek, to bi se pa gospodom že zdelo preveč, če tudi bi Slovenci imeli pravico, to zahtevati, ker je vse kmetijsko prebivalstvo Spodnjega Štajerja slovensko in ker so tudi kmetijsko razmere na Spodnjem Štajerskem vse drugačne, nego pa v nemških krajih. Da se pa vsemu temu izognejo, se je ona stvar lepo odklonila. Slovenci sicer posebno za tem ne bodemo žalovali, ker posebnih dobrot bi tudi mi od tega zastopa ne bili imeli, ker je vse jako dvomljive vrednosti, kar nam devolijo gospodje v Gradcu.

Sicer pa tudi lahko rečemo, da je baš slovensko prebivalstvo tudi v zlic neugodnemu položaju v kmetijstvu bolj napredovalo, kakor nemško, in bode torej tudi ložje pogrešalo agrarni svet. Največ je s svojim sklepom deželni zbor škodoval nemškemu delu dežele. Nemški volilci naj torej premišljujejo, če je dobro, da so odposlali v deželni zbor toliko skrajnonemških elementov. Nas bode le veselilo, če spoznajo, da slepo sovraštvo do Slovencev k ničemur dobremu ne vodi.

Deželni zbor kranjski.

(XIV. seja, dné 8. aprila.)

(Dalje.)

Prošnja Jos. Gödererja v Orteneku, podjetnika ceste čez hrib Lužarje, da so mu izplača še ostali primanjkljaj 4425 gld. 65 kr., se odkloni.

Prošnja občin cestnega skladovnega okraja kočevskega, da se odpravijo nedostatki v tehniško-gospodarski upravi cestnega odbora v Kočevju, se odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.

Poslanec dr. Papež poroča o zgradbi hudournika Pišence pri Kranjski Gori. Upravni odsek predlaga naslednji načrt zakona:

Zakon

z dné
veljaven za vojvodino Kranjsko,
o zgradbi hudournika Pišence pri Kranjski Gori,
Po navétu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. Zgradba hudournika Pišence pri Kranjski Gori se spoznava za podjetje, katero je izvršiti iz deželni pripomočkov, s tem pogojem, da primore državni izboljševalni zaklad v zmislu državnega zakona z dné 30. junija 1884. leta, drž. zak. št. 116, s petdesetimi odstotki na 18.000 gld. proračunjene potrebščine, torej z doneskom 9000 gld., in da se udeleženci pri tem udeležé z doneskom dvajsetih odstotkov, tedaj s 3600 gld.

§ 2. Natančneje določiti, kako je izvršiti podjetje, kedaj pričeti ter nadaljevati in kako voditi gradbo, kako je nakazovati v izplačilo doneske državnega izboljševalnega zaklada in dežele, in kako sme vplivati vlada na napredovanje podjetja, pridržano je posebnemu dogovoru med vlado in deželnim odborom.

§ 3. Ako bi troški gradbenih del ne dosegli zneska proračunjenega na 18.000 gld., omejiti je primerno temu, kar se pribrani, enakomerno doneske državnega izboljševalnega zaklada, dežele, kakor tudi udeležencev; ako bi pa elementarne ne-zgode med gradnjo prouzročile več dela, pokriti bode troške tega dela po v § 1. tega zakona navedenem razmerju doneskov državnega izboljševalnega zaklada, dežele in udeležencev.

§ 4. V ta namen, da se pripravi donesek, ki pride na udeležence, in da se morejo vzdrževati vsa zgradbena dela, osnovati je upravnim potom vodno zadrugo posestnikov tistih naprav, ki se po tej stavbi obvarujejo, ter je vravnati prispevno dolžnost zadrušnikov po namenu deželnega zakona z dné 15. maja 1872. leta, dež. zak. št. 16.

§ 5. Mojemu poljedelskemu ministru je naročeno, izvršiti ta zakon.

Poslanec Hribar omenja, da so vodne zadruge potrebne, in graja, da okrajno glavarstvo v Radovljici premalo stori za vodne zadruge.

Deželni predsednik odgovarja, da je imenovano okrajno glavarstvo storilo svojo dolžnost, le dotični udeleženci niso hoteli dovoliti potrebnega prispevka.

Poslanec Luckmann dostavlja, da je le občina bila kriva, ker se je bala troškov, in zato se je stvar zavlekla.

Načrt zakona je bil sprejet.

Poslanec baron Lichtenberg v imenu upravnega odseka poroča o načrtu zakona gledé naprave nove okrajne ceste med Sodražico in Hribom, ter o opustitvi okrajne ceste iz Retij čez Mali Log in Goro, ki se pri Zigaricah združi z ribniško-bloško deželno cesto. Poročevalec v imenu večine upravnega odseka nasvetuje, naj se sklepanje o tem poročilu odloži do prihodnjega zasedanja in deželnemu odboru naroči, da stvar še preiskuje in potem poroča.

Poslanec dr. Tavčar zagovarja predlog manjšine, ki se glasi:

„Poročilo deželnega odbora se vzame na znanje ter se

1. gradba nove okrajne ceste Hrib-Sodražica odobri se po predloženih popolnjenih načrtih;

2. iz deželnega zaklada dovoli se cestnemu okraju za to zgradbo podpora 15.000 gld.;

3. o predloženem načrtu zakona naj se preide v podrobno razpravo;

4. deželnemu odboru pa se naroča, da zakona ne predloži prej v Najvišjo sankcijo, dokler mu ne bode cestni odbor zanesljivo izkazal, da mu je mogoče, ostalo potrebnico pokriti.

Za slučaj, da bi bil sprejet predlog večine, stavi dr. Tavčar nastopno resolucijo:

Deželnemu odboru se naroča, da dá nemudoma napraviti podrobne načrte o gradbi ceste Vinice-Ribnica (čez Jurjevice) in da jih potem predloži v prihodnjem zasedanju s primernimi eventualnimi nasveti.

Poslanec Luckmann zagovarja predlog odsekove večine, naj se namreč stvar še preišče in za zdaj odloži.

Poslanec Kavčič tudi podpira predlog odsekove večine, češ, da se razmerno največ stori za Dolenjsko.

Poslanec Murnik zagovarja predlog manjšine, ker cesta je potrebna že z ozirom na dolensko železnico.

Poslanec Klun omenja, da se železniška proga ni povsod tako določila, kakor bi bila najprimernejša krajem, sicer pa mu je vse jedno.

Poslanec Pakiž govori proti Kavčiču in toplo priporoča predlog manjšine.

Poslanec Višnikar obžaluje agitacije, ki so naredile te zmešnjave.

Poslanec Šuklje pa polemizuje s poslancem Klunom ter odklanja vsako očitano.

Na predlog poslanca Pakiža je bilo glasovanje po imenih. Za predlog manjšine je glasovalo 17 poslancev, in sicer: Detela, Dragoš, Klun, Lavrenčič, Mešar, Murnik, Ogorelec, Pakiž, dr. Papež, Pfeifer, Povše, Šuklje, Stegnar, Svetec, dr. Tavčar, Višnikar in Žitnik. Za predlog večine je glasovalo 16 poslancev, in sicer: Baron Apfaltrern, grof E. Auersperg, grof Leon Auersperg, dr. vitez Bleiweis, Braune, Hribar, Kavčič, Kersnik, Klein, vitez Langer, Lenarčič, baron Lichtenberg, Luckmann, baron Rechbach, dr. Vošnjak in baron Wurzbach. — Baron Schwegel se je zdržal glasovanja.

Ker je bil torej predlog manjšine sprejet, prišel je v obravnavo naslednji načrt zakona:

Z a k o n

z dne

veljaven za vojvodino Kranjsko

o napravi nove okrajne ceste med Sodražico in Hribom, ter o opustitvi obstoječe, iz Retij čez Mali Log in Goro držeče, pri Žigmaricah z ribniško-bloško deželno cesto se stika-joče okrajne ceste.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodinje Kranjske ukazujem na podstavi § 22. deželnega zakona z dne 22. julija 1889. l., dež. zakonika št. 17, tako:

§ 1. V cestnem skladovnem okraju ribniškem je prog, ki se od ribniško-bloške deželne ceste pri Sodražici odcepi in drži mimo Gore na Hrib, kjer se stika v okrajno, v zakonu o uvrstitvi cest z dne 2. aprila 1866. l. dež. zak. št. 6, pod št. 65 b) aa) navedeno, od Čubranke čez Travo, Loški Potok in Studenec držečo cesto, izdelati kot novo okrajno cesto.

§ 2. V zakonu o uvrstitvi cest z dne 2. aprila 1866. l., dež. zak. št. 6, pod št. 65 b) aa) omenjena okrajna cesta, ki drži iz Retij čez Mali Log in Goro do ribniško-bloške deželne ceste, s katero se stika pri Žigmaricah, opusti se kot okrajna cesta, kadar se dodela v prejšnjem paragrafu god b) navedena prog, ter izroči javnemu prometu.

§ 3. Mojemu ministru za notranje stvari je naročeno izvršiti ta zakon.

Ta načrt zakona je bil sprejet.

Seja je bila okoli 3. ure pretrgana do 5. ure.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. aprila.

Notranje dežele.

Češko. Deželni zbor češki je sklenil, da se odbije prošnja za podporo Komenskega šole na Dunaju. Prošnjo je zagovarjal grof Harach. Proti njemu se je pa izrekel princ Karol Schwarzenberg, ker bi po njegovem mnenju dovolitev te podpore nasprotovala deželnemu redu. Sicer je pa navada, da se podpirajo le šole, ki imajo pravico javnosti. Za podporo so glasovali Mlado- in Staročehi, proti njej pa veleposestniki in Nemci.

Češko-nemška sprava. V Liberci izhajajoča „Deutsche Volkszeitung“ pojasnjuje, zakaj so liberalci na Češkem se bili izrekli za spravo. Naveličali so se bili v opoziciji in bali so se, da se okrepi nemško-narodna stranka. Neki drugi nemški list pa priznava, da je razdelitev okrajev po narodnosti res imela biti prvi korak za razdelitev dežele. Nemško-narodni listi sedaj skoro enoglasno pozivljajo, da se nemško-narodna stranka popolnoma odloči od nemških liberalcev in organizuje kot samostojna stranka. Jedna glavnih točk te stranke pa mora biti razdelitev češke dežele. V vladni „Presse“ pa neki pristaš liberalne stranke vzdihuje, kake nevarnosti preté sedaj nemško-liberalni stranki, ko je sprava razbita.

Dolenje-avstrijski deželni zbor. Deželni zbor dolenje-avstrijski je vsprejel zakon o preskrbovanju ubogih. Poslanec Lueger je v predvčerajšnji seji izrazil željo, da bi se zborovanje še nadaljevalo po Veliki noči. Njemu je na tem, da se rešijo mnoge važne stvari, na dijetah mu pa ni prav nič. Zaradi njega se prav lahko odpravijo.

Vnanje države.

Srbija in Bolgarija. Bolgarski emigrant Rizov je prosil, da ga pusté, da ostavi Srbijo. Vlada mu je odgovorila, da ga takoj puste iz trdnjave, kjer je interniran, ako se zaveže, da takoj odide iz Srbije. Rizov sedaj bajé odpotuje v Odeso. Rekel je, da ne mara biti povod razporu mej Srbi in Bolgari. Najbrž pa sevéda ostavi le zaradi tega Srbijo, ker mu na srbskih tléh ne puste kovati zarot proti Bolgariji.

Turčija. V okraju dircoviškem v Albaniji je bil boj mej turškimi vojaki in Albanci, ki se branijo plačati davek za oproščenje od vojaščine. Več mrtvih je in ranjenih.

Francija. V francoski zbornici je bila huda debata o tem, da je vlada zahtevala 3 mil. frankov kredita za francoske vojne operacije v Dahomeju. Debata se je pa sukla več o drugih stvarah, nego o Dahomeju. Radikalci in konservativci so le hoteli novi vladi izreči nezaupanje. Prvi so predlagali, da se dovoli tisoč frankov manj, poslednji pa, da se sto tisoč frankov več. S temi predlogi so le hoteli pokazati, da proti stvari sami nemajo nič, temveč le vladi ne zaupajo in zatorej za njen predlog ne glasujejo. Zbornica je pa s 14 glasi proti 377 vsprejela vladni predlog, o drugih je pa prešla na dnevni red.

Španija. V konservativnih krogih se govori, da je poslednje dinamične atentate prouzročil ruski vohon Fran Osic, ki je nameraval s tem vreči konservativno vlado in tako pogladiti pot zvezi Španije s Francijo in Rusijo. Nam se pač ta novica ne zdi prav verojetna.

Afganistan. Emir Abdurraman je razposlal vsem veljakom neko pismo, v katerem jim razklada, zakaj je njemu ljubše angleško nego pa rusko prijateljstvo. Rusom sicer ni toliko za Afganistan, ali hočejo ga le za pot v Indijo. Afgani bi se morali za-nje bojevati. Če se Algani zavežejo z Rusi, boše konec njih samostojnosti, ker jih Rusija potrebuje, da si prisvoji in obdrži Indijo. Emir v jako živih barvah slika, kaj vse čaka Afgane, če Rusi pridejo v deželo.

Braziliija. Te dni je bila v Rio de Janeiro velika demonstracija za Fonseco in proti podpredsedniku Peiseotu. Več ljudij so zaprli in proglasili obsedno stanje.

Izvirni dopisi.

Iz ljutomerske okolice, dne 11. aprila. (Nemški napori.) Odkar je naš kraj z železnico zvezan z Gradcem, čutimo od dne do dne bolj, kako bi nam graški Nemci s pomočjo naših nemškutarjev radi vsilili nemško kulturo. Da bi mogli katerega Slovence ponemčiti, žrtvujejo čas in denar in ne bojé se ni truda, ni zamere.

Prvi pionir nemške kulture je bilo gasilno društvo, katero so znali ljutomerski nemškutarji v svoje roke dobiti. Zvesti pomočnici ste mu postali podružnici „Südmarke“ in „Schulverein“-a, o katerih pa je v javnosti jako malo slišati.

Zdi se, kakor da bi se odborniki teh podružnic svojega dela sramovali. Res jim je prvi poskus, osnovati v Ljutomeru „šulferajnsko“ šolo, popolnoma izpodletel. Pa preplašiti se tako hitro ne dajo. Znali so si pridobiti nekaj oseb, ki z vso silo agitirajo za nemško javno šolo, in zato iščejo otroke in pregovarjajo stariše, naj za svoje otroke zahtevajo tako šolo, v kateri se bodo njih otroci nemški učili.

Toliko so že dosegli, da je deželni šolski svet zaukazal c. kr. glavarstvu, da dotične stariše pokliče in njih voljo poizvé.

Ali so zadostno število otrok našli, ali ne, ni znano, samo toliko je gotovo, da med omenjenimi stariši, ki so za nemško šolo se oglasili, sta samo dva trška posestnika, drugi pa sami uradniki in služabniki.

Toliki napori z nemške strani budijo tudi slovenske narodnjake k večjemu delovanju. Prvi nasle-

dek je, da so se Slovenci bolj združili in od nezanesljivih elementov ločili. Obe stranki zdaj branite svoje stališče, pa s tem razločkom, da nemškutarška stranka ima dosti več duševne in gmotne podpore od zgoraj, kakor slovenska, ki pa se lahko naslanja na popolnoma narodno okolico.

Vspreh tega skupnega delovanja ljutomerskih narodnjakov z okoličani se je že očitno pokazal pri letošnjih občinskih volitvah, pri katerih niso samo odločnega nasprotnika Slovencev na Kamenščaku, ampak tudi druge omahljivce na cedilu pustili ter same poštene narodnjake za predstojnike izvolili.

V ljutomerskem trgu še niso imeli volitve, a tudi ondi niso nemškutarji brez strahu, zato so svogemu županu priskrbeli odlikovanje za njegove zasluge ter mu to odlikovanje z veliko harabuko izročili.

Sicer pa je sedanji župan bogat mož, in to bode mu menda najbolj gotovo ohranilo županski sedež tudi v prihodnjem času.

Koncert „Glasbene Matice“ v ljubljanski čitalnici.

Velikanski vspeh sobotnega koncerta „Glasbene Matice“ v čitalnici ljubljanski nas je zopet osvedočil, da njegovi izvrševalci veliko nalogo, katero so si postavili, rešujejo z vestnostjo pravih navdušenih glasbenikov. Marsikdo je začetkom majal z glavo, ko je čul, da si Slovenci, da si „Glasbena Matica“ hoče prirediti pevski zbor po načinu dunajskega moškega pevskega društva, ki naj bi petje gojil uprav akademski. Vsak dvom, da Slovenci še nismo zmožni za kaj jednecega, pa je zginil, ko je lansko leto prvič nastopil novi zbor in ko je letos pred nekaterimi tedni s preciznim predavanjem pevskih točk očaral občinstvo. In vendar nam je pokazal preteklo soboto, da v obeh prejšnjih koncertih še ni bil na vrhuncu svoje izobrazbe. V soboto nas je preveril, da je od takrat mnogo napredoval. Od takega zbora pa smemo pričakovati, da bo v kratkem na oni stopinji, ko ga bo lahko slišal najstrožji kritik in mu bo vendar moral prisoditi pohvalno oceno.

Kot uvodno točko pel je mešani zbor preprosto Sattnerjevo skladbo „Po zimi iz šole“, katero je l. 1888 „Glasb. Matica“ izdala še s šestimi drugimi mešanimi zbori istega skladatelja. Besede, ki so vzete iz „Vrta“, so dobro dramatisovane. G. skladatelj se je jako lepo posrečil stavek: „Le varno dvigajte pete iz šole zdaj domov grede“, katerega je izvel v „tempo di marcia“. Preresno so pa dane besede: „Oh, poln težav je in bridkosti že sam začetek učnosti“. Mesto težke godbe — menja celo čveterospev z zborom — bi pričakovali bolj najivne godbe za te besede. Predavanju samemu ne smemo ničesar očitati, obratno smelo rečemo, da je zbor pod umnim vodstvom dovršeno realizoval skladbo.

Drugo točko, Dvořakove „Moravske dvospave za ženske glasove“ je proizvajal isti zbor pred kratkim. Preprosti češki pesemci, katerima se kaj prijetno prilaglja spremljevanje na klavirju, je sprejelo občinstvo z veliko zadovoljnostjo.

Podobno označeni skladbi glasita se tudi Dvořakova dvospava za sopran in tenor a) „Zaduja želja“ in b) „Namenjeno je nama“. Razven male negotovosti v drugi pesemci predavala sta dvospav gospica Vrhunčeva in g. Razinger jako dobro. Gospica Vrhunčeva, učenka „Glasb. Matice“, s svojim krepkim a simpatičnim mezzo-sopranom dela vso čast svojemu učitelju g. prof. Gerbiću. Ako gospica še na dalje uri svoj glas, kateremu bo znala pridejati tudi primerno deklamacijo, potem smemo pričakovati, da bo kmalu kot solistinja na koncertnem odru očarovala občinstvo. Lep in izvrstno vežban glas gosp. Razingerja je itak že znan slovenskemu občinstvu, da ga ni treba še posebej označevati.

Kot tretjo točko sta dodala Schumannovo „Pod oknom“, katera ljubka pesem je bila vredna naslednica prejšnjima dvema.

Tudi dve skladbi našega priljubljenega skladatelja g. Nedvéda smo čuli. Prva „Pozdravljam te“ je moški zbor s samospevom za tenor. Samospjev je prevzel g. Pavšek, ki je dobro pogodil svojo ulogo; vendar se nam je zdelo, da ta večer ni bil posebno disponovan, kar je bilo bržkone uzrok, da je v visoki legi glas stiskal, mesto da bi ga široko odprl. — Druga Nedvédova skladba je bila „V ljubem si ostala kraji“. Krasne besede Jenkove je skladatelj izvrstno izrazil. Pianissimo pričanja, kakor bi si ne upal povedati na glas, da ju „morebiti sreča ne

združi nikdar več*. Krepko nadalje očita, da „iz ur so meseci, iz duij so leta, let pa konca ni“. Tiho žalujče poje zopet, da se je pomlad vrnila, petje slavcev zbudilo in zemljo pokriva cvetje. V močnem forte dá koncem duška svoji žalosti, ko pové, da le zanj ni pomladi in kakor umirajoče je čuti še zadnji pianissimo „za-me pa pomladi ni“. Ziblajoči se 6/8 takt v andante se jako razumno prilaga glasbi.

Mirna, a zopet veličastna Gounodova meditacija o prvem preludiju J. S. Bachovem je napravila mogočen vtis na občinstvo. Gounod, ki je zaslovel po svetu s svojimi operami „Sappho“, „La reine de Saba“, „Romeo et Juliette“, najbolj pa s „Faust et Marguerite“, se je Nemcem največ prijel, ko je obdelal omenjeni prvi preludij iz Bachovega „Wohltemperiertes Klavier“. Akopram ni večje glasbene vrednosti, je postala ta meditacija že domača v velikih koncertih. Troglasni ženski zbor je dobro ugodil zahtevam glasbenim. Spremljevanje na klavirju (g. Hoffmeister), na goslih (g. Baudis) in harmoniju (g. Majer) je bilo jako taktno in fino. Ulogo samospetovo za sopran je lepo izvedla gospa Franja Gregorič. Gospa Gregorič ima lep čist in dosti krepak mezzo-sopran. Izborna šola in fina deklamacija dajeta glasu potrebno dovršenost.

Prijetna prememba v koncertu je bilo vpleteneje kamorne godbe, katero sta na vspeh postavila učitelja „Glasbene Matice“ g. Hoffmeister in Baudis. Igrala sta krasno Beethovenovo f-dur sonato op. 24 za klavir in gosli. Omenjena sonata ne spada ravno med umetnejše Beethovenove glasbe. Zlog ji je bolj jednostaven. A zdi se nam, da ravno jednostavne kompozicije mora dobiti umetnik v roke, da jih izvede umetno. Slednje sta storila mlada virtuoza v popolnem pomenu besede. Se-le potem, ko smo videli, kako se ima interpretovati ta glasba, znali smo ceniti pravo njeno vrednost. Globoka poezija v allegru, dušepolni adagio, brilantni scherzo in lahni rondo, vse to sta izvedla v duhu Beethovenovem in to je vzbudilo v nas željo, naj bi umetnika nam v prihodnjič večkrat kaj jednacega podala.

Krasni Foersterjev zbor „Ljubica“ je napravil najvrednejši konec lepi besedi. Ta nova kompozicija je bila že dovolj ocenjena kot jedna najboljših slovenskih glasb. Le to nam bodi dovoljeno povedati, da sedaj, ko se je v drugo predavala, ni izgubila svojega prvega učinka, obratno povečala ga je in s tem je pokazala, da ni kaka efektna glasba za prvi učinek, ampak glasba globoke vrednosti, pravi hiser slovenske glasbene književnosti.

Da so se vse pevske točke po zahtevah vredno pele, temu je zahvaliti razumno vodstvo gospoda Hubada. Njegova taktna palica zna vdahniti v glasbo ono fineso, nuanciranje in dovršeno predavanje, kakor zahteva akademiško petje. „Glasbena Matica“ si sme čestitati, sme ponosna biti, da je pridobila za-se tega moža-veščaka v svoji stroki, ker on je zmožen, da pripelje gojitev pesmi do onega vrhunca, katerega hoče doseči pevski zbor „Glasbene Matice“.

R.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. aprila.

(Iz Gorice) nam poročajo, da je bil deželni zbor véera pred časom nenadoma zaključen. Potom nujnosti je dovolil v zadnji seji 50.000 gld. furlanski železnici, 50.000 gld. za tramvaj iz Gorice po Furlaniji in 100.000 gld. za vipavsko železnico. — Dr. Gregorič je ostro interpeloval vlado zaradi Spinčičeve afere. Ta interpelacija je naredila velik vtis na razjarjene duhove na Goriškem.

(Osebnost.) Gosp. dr. Ad. Martinek, odvetnik v Ptuju, je naznanil štajerski odvetniški komori, da se preseli dne 22. t. m. v Pliberk, a ne v Slovenji Gradec.

(Imenovanje.) Izredni prof. g. dr. Anton Kalina, brat pokojnega našega deželnega predsednika Kaline pl. Urbanov, imenovan je profesorjem filologije slovanskih jezikov na vseučilišču v Lvovu.

(Umrli) je dne 11. t. m. v Cirknem na Goriškem č. g. Anton Selak, umirovljeni vikarij v Novakah. Rajnik je bil blag človek in drag vsakemu, kdor ga je poznal. Naj v miru počiva! — V soboto po noči je v takajšnji garnizijski bolnici umrl c. in kr. stotnik g. Ivan Fajdiga po daljši bolezni v 37. letu svoje starosti. Odlikovan je bil s srebrno svetinjo za hrabrost. — Meseca marca je v Pulju umrl stotnik Karol Cuderman, rodem Ljubljčan, odlikovan s srebrno svetinjo za hra-

brost. — V ponedeljek je tukaj umrl gosp. Viljem Volheim, lastnik vile ob Lattermannovem drevo-redu, rojen leta 1812 v renski pokrajini, ki pa je od leta 1839 stalno bival v Ljubljani.

(Izpod Nanosa) se nam piše: V nedeljo dne 10. t. m. pohodili smo goriško stran v prav tužnem poslu. Spremili smo v „Batujah“ k zadnjemu počitku ostanke preljubega nam gospoda Frančiška Goljevščka, tamošnjega župnika. Vest o njegovi smrti bila nam je nenadna, o njega bolezni se ni kaj znalo. Preminol je jedva v 43. letu za hudo kratko pljučnico. Po krvi bil je ranjki „Kanalec“, po mleku pa Vipavec-tržan. Bil je on sstrič našemu rojaku in učenjaku Štefanu Kocijančiču. Ker sta mu roditelja v detinstvu umrla, bil je pri ujčevih v Vipavi. Ujec ga je v šolah vzdrževal in vzgojeval. Zato je bil pokojnik neki odsev Kocijančičev. Bil je silno nadarjen, učen, priden in vsem priljubljen. Govoré, da so se ravnatelj ženskega učiteljišča v Gorici, na katerem je pokojnik več časa prof. Marušiča nadomeščal, solze utrnile, ko so mu povedali, da je Goljevšček umrl. Velečastni gosp. dekan iz Črniči ni mogel same ginjenosti niti besedice izpregovoriti o pokojnem pri pogrebu. Mnogo sobratov, posebno veliko znancev in prijateljev iz Gorice prihitelo je k pogrebu, kakor veleč. g. dr. Gregorič, državni poslanec, dr. Zorn, veroučitelj in profesor na realki, več profesorjev srednjih šol in realke. G. profesor Berbuč in gospod državni poslanec položila sta mu na rakev venca. Zadnjo čast skazali so mu odličnjaki skupne Vipavske te- in onostran HUBLJA, ljudstva domače župnije in iz obližja je bilo toliko, kolikor ga je le v nedeljo popoldne mogoče. Naj v miru počiva! Bratje Goričani pa skrbite, da pridejo rokopisi pokojnega Kocijančiča sedaj v varne roke!

(Iz vipavske doline) se nam poroča, da sadje prav lepo in bujno cvete. Močna burja je sicer vila in šibila vejevje, a cvetja le malo otresla. Če tudi trtna uš preti, vendar zasajajo kaj pridno ljudje nove trte različnih vrst. Težavno je to delo in troški so veliki, a Vipavec zaupa še vedno v Onega, ki rasti daje, da se bode pustil preminuti božje kapljice.

(Železnica Divača-Loka.) V tržaškem deželnem zboru je bila minolo soboto soglasno sprejeta nastopna resolucija poslanca Combija: „Naj se pred vsem c. kr. avstrijsko državno železniško omrežje spopolni z gradnjo proge Divača-Razdrto-Loka, da se tako doseže zveza isterskih železnic, oziroma neodvisna zveza Trsta z Rudolfovo železnico; dalje naj se podaljša Rudolfova železnica proti severu čez Ljubelj ali proti zapadu čez Ture, visoka vlada in kompetentni faktorji pa naj določijo, kateri teh dveh prog, ki sta v najožji zvezi s trgovskimi pogoji obstanka za Trst in sploh interesi države, naj se dá prednost.“ — Enaka peticija se bode predložila obema zbornicama državnega zbora.

(C. kr. poštni in brzojavni urad v Ljubljani) naznanja: Da se olajša strankam te dni vsprejemanje dohajajočih poštnih pošiljatev, ostane tovrstno-poštni oddajni urad zadnje tri dni velikega tedna tudi čez poludne od 12. do 2. ure, torej od osmih zjutraj do šestih zvečer neprenehoma odprt.

(Kamniška železnica.) Velikonočna praznika, to je, dne 17. in 18. aprila, in v nedeljo, dne 24. t. m., vozil bode osebni vlak št. 2158 z vozovi I., II. in III. razreda iz Kamnika v Ljubljano, in sicer se odpelje iz Kamnika ob 8. uri 55 minut in dospeje v Ljubljano ob 10. uri 10 minut zvečer.

(Iz Gorenjega Logateca) se nam piše: Dne 10. t. m. vršila se je pri nas volitev občinskega starešinstva. Županom izvoljen je bil enoglasno Karol Puppis, trgovec in posestnik v Gor. Logatecu; namestnikom posestnik Janez Kobav; a svetovalci: Mihael Gostiša, Andrej Marinko in Janez Rihar. Gosp. Puppis bil je sedaj že dvakrat zaporedoma voljen županom, dokaz, da občani spoznavajo njegove zasluge; z zopetno izvolitvijo pokazali so jasno, kako čislajo moža, ki jim modro gospodari.

(Uradniško društvo.) Kranjski oddelek občnega avstrijskega uradniškega društva je imel minolo nedeljo občni zbor. V odbor so bili zopet voljeni gg.: Blaž Hrovath, Ivan Lisec, Jakob Smolej in Avgust Wester, kot namestniki gg.: dr. A. Ferjančič, Fr. Kreminger in Ferd. Tomažič. V odbor uradniškega hranilnega in posojilnega društva so bili izvoljeni gg.: Al. Bayr, J. Praedica in Anton Svetek, kot namestniki gg.: Fr. Kreminger, F. Tomažič in Avg. Wester. V pregledovalni svet gg.: dr. A. Fer-

jančič, Ivan Svetek in J. Šlibar, kot namestnika gg.: Jakob Smolej in Ivan Lisec.

(Nesreča.) Hrvatski deželni poslanec, čast. g. župnik Ivan Jagič, je te dni ponesrečil. Blizu Zagreba prevrže se voz v trenotju, ko je vozil s strmca navzdol; župnik Jagič je pal z voza ter si zlomil levo roko v ramenih.

(Strelna) je udarila dne 8. t. m. zvečer v neko hišo v Notr. Goricah. Hiša je zgorela z vsem pohištvo.

(Slovstvo.) Znana molitvena knjiga „Pot v nebesa“, spisal P. Nikolaj Meznarič, O. S. F., je ravnokar gotova v četrtem popravljenem natisu in bo drugi teden po Veliki noči že vezana na prodajo v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Cena ostala je ista, kakor pri prejšnjih natisih, namreč: vezana v usnje 90 kr., z zlato obrezo pa 1 gld. 20 kr. Veliko popraševalcev po tej knjigi s tem na-njo opozarjamo.

(Odbor za Radeckega spomenik) na Dunaju javlja, da se ne more več ozirati na one veterane iz leta 1848 in 1849, ki se hoté udeležiti spomenikovega odkritja.

(Anarhist.) Pri nevesti narednika Jaklina, kojega so v soboto pripravili v Zagrebu zaradi agitacije v prospeh anarhistov, našli so pisma, iz kojih je razvidno, da je Jaklin imel zveze z anarhisti v Švici, na Francoskem in Angleškem. Jaklin je rojen v Slovenski Bistrici na Spod. Štajerskem in se je že leta 1883 udeleževal socijalistiškega gibanja, vsled tega je bil iztiran z Dunaja.

(Tržiški občinski zastop) je izvolil častnim občanom poštnega nadravnatelja K. Pokorny-ja v Trstu.

(Shod hrvatske stranke prava) vršil se bode dne 24. t. m. na Reki. Udeležili se ga bodo odposlanci iz Dalmacije, Istre, Hrvatske in Primorja. Ta shod ima biti menda menda manifestacija v prospeh hrvatskega državnega prava.

(Električna razstava v Moskvi.) C. kr. trgovsko ministerstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici, da se bode mejnarodna električna razstava v Moskvi otvorila dne 1. junija t. l., da se bodo pa tuji razstavni predmeti sprejemali do 1. julija t. l.

(Znižanje veznine za vinske trte.) Ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice naznanilo je trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je z ozirom na veliko škodo, katera je vinorejo zadela vsled pustošenja trtne uši, in da se nadomeščenje trt po možnosti olajša, uvelo do preklica, toda najdalje do konca leta 1892, za vinske trte v vsaki teži na vseh svojih progah in tudi na progah c. kr. priv. železnice Dunaj-Pottendorf-Dunajsko-Novomesto znižano voznino, in sicer pri pošiljativah kot brzovozno blago postavke tovrstnega blaga serije II., in pri pošiljativah kot tovrstno blago postavke tovrstnega blaga serije X.

Telegrami.

Dunaj, 13. aprila. Cesar se je zjutraj vrnil iz Monakovega.

Dunaj, 13. aprila. Četrti nemško-avstrijski shod srednješolskih učiteljev je bil danes otvorjen; navzočih 300 udeležencev. Naučnega ministra zastopal dvorni svetovalec Wolff.

Praga, 12. aprila. Danes je klub nemških deželnih poslancev objavil manifest na nemški narod na Češkem, v katerem naglašava, da je neutemeljena razburjenost duhov. Treba je vztrajati ter pospeševati spravno delo.

Lino, 12. aprila. V Leonfeldu je bil velik požar, nezavarovana škoda znaša 500.000 gld. Prebivalstvo je v veliki bedi.

Luksemburg, 13. aprila. V vagonu iz Bruslja došlega tovrstnega vlaka so našli dve težki bombi. Vsebina bode policijsko preiskana.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokriše na 24 ur v pred
		trakomera v mm	termomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		731.0	2.0	sl. svzh.	jasno	
8. u. pop.		729.2	16.6	zm. jzap.	„	0.00
9. u. zveč.		728.7	8.9	sl. jzap.	„	

Srednja temperatura 9.2°, za 0.1° pod normalom.

Umrli so:

V bolnišnici:
6. aprila. Marija Pleuk, delavka, 25 let, jetika.
V vojaški bolnišnici:
10. aprila. Janez Fajdiga, e. in kr. stotnik, 36 let, jetika.

215 1

Antonina Košir, mesarica, javlja sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest o smrti iskreno ljubljene nepozabne sestre

Marije Košir,

katero je Bog Vsemogočni danes popoldne ob 3. uri po mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 61. letu starosti k Sebi poklical.

Pogreb boče v četrtek, dne 14. t. m., ob 1/2 6. uri popoldne.

Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1892.

Marsala Florio,

najboljše italijansko desertno vino za slabotne, bolehnne in okrevajoče.
Steklenica 1 gld.

Piccolijeva lekarna

„Pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (1313) 10

Na prodaj je
nova na pol pokrita lepo izdelana
kočija

za enega konja.

Več o tem se izve v prodajalnici pri
J. Fabian-u, Valvazorjev trg 2. 214 2-1

Vozne zvezke (Rundreisebillets), najpripravnije in najcenejše vozne karte sedanosti, veljavne za vsaki vlak, letne karte in prirediteljstvo posebnih vlakov priporoča **Jos. Paulin** v Ljubljani, mejnarodna potovalna pisarna, kjer se tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno povzame. — Za pismen odgovor naj se znamka priloži. 2062

OGLAS.

Od 3000 knjig krasnih pesni Frana Zakrajseka jih je le še malo iztisov v zalogi. Kdor jih želi, dobi jih po zažni ceni 40 kr. poštnine prosto. V zalogi jih ima

A. Binder,
Trst, Via Maleanton št. 5.

Elegantne
solnčnike
navadne vrste
nejše iz zanes-
blaga v največi
po čudovito
dobro poznata

Trpežno izdelane
dežnike
in najelegant-
ljivo dobrega
izberi priporoča
nizkej ceni
tvrdba

L. Mikusch

213 6-1

15 Mestni trg v Ljubljani Mestni trg 15.

Naročila na **kostumne solnčnike, popravila in preoblačenja solnčnikov in dežnikov**, izvršujejo se najvestnejše in poceni. — Po pošti došla naročila sprejemajo in izvršujejo se točno proti povzetju.

Razprodajalcem so natančno razvrščeni ceniki franko na razpolago.

Posebnosti: Skupine in slike iz življenja (Genre-slike).

Zmerne cene.

Povjema se vsak dan od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne. (Vreme ne vpliva!)

Nova
fotografična povjemnica (Atelier)

na **Marije Terezije cesti 5**
otvori se dné 17. t. m.

Za mnogobrojni obisk se najljubneje priporoča

212 1 **Jožef Armic.**

Vporabljajo se najboljše priprave.

Delo se izvršuje najprospejše.

Ozira se na najnovejše znaidbe te stroke.

Zmerne cene.

Hipne povjeme, povečanja do naravne velikosti.

Zdravišena restavracija v Kamniku.

P. n.

Usojam si javljati sl. občinstvu in prečast. duhovščini, da sem prevzel

zdraviščno restavracijo v Kamniku

katero bom otvoril na

velikonočno nedeljo, dné 17. t. m.,

ter se priporočam v obilen obisk zatrjujoč prijazno postrežbo z **najboljšimi pijačami** in prav ukusno **prirujenimi jedili** po primerno zmernih cenah.

Velespoštovanjem

Ivan Mayr, restavratér.

210 3-1

Razprodaja

Pozor!

Gospo-

dinje

Pozor!

(29) 26

V prodajalnici

Andr. Druškoviča
v Ljubljani,

Mestni trg št. 9/10

dobiva se po najnižji ceni

najboljša modrobela poste-
klenjena ploščočinasta

kuhinjska posoda

Tu dobiva se tudi vsakovrstno **hišno**

in **kuhinjsko orodje** po najnižji ceni.

S tem ponuja se p. n. gospodinjam, prečast. duhovščini, gostilničarjem, predstojništvom bolnišnic itd. najboljša prilika svojo hišno in kuhinjsko orodje po ceni spopolniti ali pa si novo omisliti.

Cele kuhinjske oprave za neveste od gld. 15.— do gld. 200.—

Vnanja naročila izvrše se takoj.

Razprodaja

Dunajska borza.

Dné 13. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	94 gld. 95 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	94 " 40 "
Zlata renta 4%, davka prosta	110 " 70 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 60 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	983 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	311 " 75 "
London, 10 funtov strl.	118 " 95 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 44 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 65 "
Nemških mark 100	58 " 25 "

Dné 12. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	108 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 75 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	139 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	141 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2%	100 " 40 "
Kreditne srečke, 100 gld.	193 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	62 " 50 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 30 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " — "
Windischgravezove srečke, 20 gld.	68 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	147 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2865	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	88 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 20 "
Laških lir 100	45 " 65 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:
4% gališke propinacijske zadolžnice.
4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.
4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

150.000 goldinarjev

dobi se z jedno

kreditno promeso

à gld. 4 1/2 in 50 kr. kolek.

Žrebanje dné 2. maja.